

רע"פ 60/22 - איזבלה אובורין נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 60/22

לפני: כבוד השופט (בדימ') ג' קרא

המבקשת: איזבלה אובורין

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בעמ"ק 44445-01-21 מיום 14.3.2021 והחלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בעמ"ק 17727-07-21 מיום 29.10.2021 שניתנו על ידי כב' השופט עידו דרויאן-גמליאל

בשם המבקשת: עו"ד שי פרטוש
בשם המשיבה: עו"ד רינת חנוך

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט ע' דרויאן-גמליאל) בעמ"ק 44445-01-21 מיום 14.3.2021, בגדרו התקבל ערעור המשיבה על הכרעת דינו של בית המשפט לעניינים מקומיים בפתח תקווה (כב' השופט ע' מורנו) בחע"מ 53805-04-19 מיום 10.12.2020 (להלן: הערעור הראשון); ועל החלטת בית המשפט המחוזי בעמ"ק 17727-07-21 מיום 29.10.2021, בגדרה נמחק ערעור המבקשת על גזר דינו של בית המשפט לעניינים מקומיים בפתח תקווה מיום 27.6.2021 (להלן: הערעור השני).

רקע והליכים קודמים

1. כנגד המבקשת, בעלת מרכול (להלן: בית העסק), הוגש כתב אישום לפי סעיפים 4(א) לחוק עזר לפתח תקווה (פתיחת עסקים וסגירתם), התשכ"ד-1963 (להלן: חוק העזר) ו-254 לפקודת העיריות [נוסח חדש] (להלן: תקנה).

פקודת העיריות), בגין פתיחת בית העסק ביום מנוחה. זאת, לאחר שהמבקשת ביקשה להישפט בגין דוחות שניתנו לה.

2. במסגרת ההליך בבית המשפט לעניינים מקומיים אישר בא-כוחה של המבקשת את עובדות כתב האישום, אך טען כי יש לבטל מכוח סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, בשל אכיפה בררנית. המשיבה מצידה טענה כי היא פעלה בהתאם למדיניות אכיפה רבת שנים, אשר מבחינה בין בתי עסק באזורי תעשייה, שבהם לא מתבצעת אכיפה ביום המנוחה, לבין בתי עסק המצויים במרכז העיר, שם מתבצעת אכיפה ביום המנוחה, כדוגמת בית העסק של המבקשת (להלן: מדיניות האכיפה).

3. בהכרעת הדין, שניתנה לאחר שנשמעו הוכחות בתיק, קיבל בית המשפט לעניינים מקומיים את טענתה המקדמית של המבקשת, והורה על ביטול האישומים נגדה. בית המשפט קבע כי כל עוד לא שונה חוק העזר, יש לאוכפו באופן שוויוני בכל רחבי העיר. כן נקבע, כי מדיניות האכיפה של המשיבה נקבעה בלא סמכות, משחוק העזר לא שונה, לא פורסמה כנדרש ותוצאותיה מפלות; וכי פגמים אלו פוגעים בזכותה החוקתית של המבקשת להליך הוגן ומצדיקים ביטול כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק.

4. המשיבה ערערה על הכרעת הדין לבית המשפט המחוזי, שקיבל את ערעורה והרשיע את המבקשת בשניים מן האישומים (שכן הדוח השלישי, שגם הוא נמנה על כתב האישום, שולם). בפסק הדין נקבע כי המבקשת לא עמדה בנטל המוטל עליה ולא הניחה תשתית ראיתית התומכת בטענתה לאכיפה בררנית ביחס לאחרים הדומים לה, ולא הפריכה את חזקת התקינות העומדת למשיבה. בית המשפט המחוזי סבר כי משהודתה המבקשת במיוחס לה, "דרך המלך" לתקוף את מדיניות האכיפה היא ב"תקיפה ישירה" על ידי הגשת עתירה מנהלית. בנוסף קבע בית המשפט המחוזי כי המשיבה הייתה רשאית לאמץ מדיניות אכיפה מתוקף סמכותה כרשות מקומית, כי מדיניות האכיפה סבירה, וותיקה וידועה (והייתה ידועה היטב גם למבקשת) ואין בהיעדר נוהל כתוב ומפורסם כדי לבטלה. נוכח קביעות אלה החזיר בית המשפט המחוזי את עניינה של המבקשת לבית המשפט לעניינים מקומיים לצורך מתן גזר הדין.

5. לאחר ששמע את טיעוני הצדדים לעונש, גזר בית המשפט לעניינים מקומיים על המבקשת את העונשים הבאים: קנס המקור (העומד על סך של 730 ש"ח בגין כל עבירה); הפעלת ההתחייבות להימנע מהעבירה בה הורשעה בסך של 2,500 ₪, עליה חתמה המבקשת בהרשעה קודמת; וחוב המבקשת בחתימה על התחייבות נוספת בסכום זהה.

6. על גזר הדין הגישה המבקשת ערעור לבית המשפט המחוזי. בית המשפט מחק את הערעור על הסף בציינו כי כל טענות המבקשת הופנו כנגד הכרעת הדין שניתנה על ידו, וכי לא הועלתה על ידה כל טענה לעניין לגזר הדין.

7. על תוצאות הערעור הראשון והשני הגישה המבקשת את הבקשה שלפניי.

נימוקי הבקשה והתגובה לה

8. לטענת המבקשת, בקשתה מצדיקה מתן רשות ערעור משהיא מעלה סוגיות עקרוניות החורגות מעניינה, ומשנגרם לה עיוות דין. בבקשה מעלה המבקשת ארבע טענות: הראשונה, שבית המשפט המחוזי שגה משמחק את

הערעור השני, היות שלאחר קבלת גזר דינו של בית המשפט לעניינים מקומיים קמה לה הזכות להגיש ערעור כאמור; השנייה, שבית המשפט המחוזי שגה משקבע כי "דרך המלך" להעלאת הטענה כי מדיניות העירייה (המשיבה) נגועה באפליה ובחוסר סבירות היא בתקיפה ישירה בעתירה מנהלית, בניגוד להלכה שנקבעה ברע"פ 7052/18 מדינת ישראל נ' רותם (5.5.2020) (להלן: רע"פ רותם); השלישית, כי בהתאם להלכה שנקבעה בע"מ 2469/12 ברמר נ' עיריית תל אביב-יפו (25.6.2013) (להלן: עניין ברמר), חרגה המשיבה מסמכותה משקבעה את מדיניות האכיפה שלא על דרך של תיקון לחוק העזר; והרביעית, שהמשיבה האצילה שלא כדין את סמכותה החקיקתית משאפשרה לגורמים ברשות המקומית לקבוע את מדיניות האכיפה. לאור האמור, המבקשת טוענת כי יש לקבל את טענתה להגנה מן הצדק בשל אכיפה בררנית ולזכותה מהעבירות שיוחסו לה.

9. המשיבה מצידה טוענת בתגובתה כי בקשת רשות הערעור אינה מעלה כל שאלה עקרונית המצדיקה מתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי", וכי למעשה, מכוונות טענות המבקשת כלפי ממצאי עובדה וטענות משפטיות שכבר נדונו. המשיבה טוענת כי המבקשת לא הצליחה להרים את הנטל המוטל עליה להוכיח אכיפה בררנית; וכי בלאו הכי לא נפל פגם בהתנהלות המצדיק קבלה של טענת הגנה מן הצדק. כן מציינת המשיבה כי מדיניות האכיפה נהוגה מזה שנים והייתה ידועה למבקשת, כך שלמעשה לא נגרם לאחרונה עיוות דין כתוצאה מאי-פרסום המדיניות.

דין והכרעה

10. לאחר עיון בבקשה באתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות.

11. הלכה ידועה היא כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בלבד, בהם מתעוררת שאלה בעלת חשיבות משפטית או ציבורית החורגת מעניינים הפרטיים של הצדדים; או במקרים בהם מתעורר חשש לאי-צדק מהותי או לעיוות דין (רע"פ 5861/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (2.1.2019)). הבקשה שלפניי אינה עומדת באמות מידה אלו, ודי בכך כדי לדחותה.

12. למבקשת לא עומדת זכות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי וטענותיה בהיבט דיוני זה אינן מבססות עילה למתן רשות ערעור. ככל שהמבקשת חפצה להשיג על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, היה עליה להגיש בקשת רשות ערעור לבית משפט זה (רע"פ 3112/14 צבי כהן אקולוגיה בע"מ נ' מדינת ישראל המשרד להגנת הטבע, פסקה 12 (17.7.2014)). משכך, צדק בית המשפט המחוזי כאשר מחק את הערעור השני, משלא הועלו במסגרתו על ידי המבקשת טענות כנגד גזר הדין, אלא נגד פסק דינו שלו בערעור הראשון.

13. גם יתר טענות המבקשת אינן מצדיקות מתן רשות ערעור, שכן חרף האצטלה העקרונית שניתנה להן בבקשה, המדובר, למעשה, בקביעות עובדתיות וביישום הדין הקיים.

כך, בפסק דינו הראשון בחן בית המשפט המחוזי את טענות המבקשת ביחס למדיניות העירייה לגופן ומצא לדחותן בקבעו כי מדיניותה "סבירה, ותיקה וידועה" וכי המבקשת לא עמדה בנטל להוכיח את טענתה לאכיפה בררנית ולא הפריכה את חזקת התקינות העומדת למשיבה ולא עמדה בתנאי ההגנה מן הצדק. קביעות אלו הינן קביעות עובדתיות והשגותיה של המבקשת עליהן אינן מעלות עילה למתן רשות ערעור. למעלה מן הצורך יוער כי פסיקת בית

משפט זה בדנ"פ 5387/20 רותם נ' מדינת ישראל (15.12.2021) אינה מלמדת אחרת (וראו: פסקה 6 לפסק דינו של המשנה לנשיאה נ' הנדל ביחס לתקיפה עקיפה של שיקול דעת התביעה בהגשת כתב אישום במסגרת דוקטרינת ההגנה מן הצדק; ואבחנת השופט ע' פוגלמן בפסקאות 21-22 לפסק דינו; ופסקה 9 לפסק דינה של הנשיאה א' חיות).

כך גם בחן בית המשפט המחוזי את השימוש שעשתה המשיבה בסמכותה לאכוף את חוק העזר באזורים מסויימים, על רקע הוראות החוק והפסיקה וקבע כי מזה שנים רבות נוקטת המשיבה במדיניות שמטרתה לאזן בין האוכלוסיות המגוונות.

וכך גם נדחו טענות המבקשת ביחס להעדר פרסום מדיניות האכיפה של המשיבה, משנקבע כי מדובר במדיניות נוהגת מזה שנים רבות, אשר היתה ידועה היטב למבקשת. לפיכך, גם אם נניח - ואינני סבור כך - כי נפל פגם בשל העדר פרסום, אין בכך כדי להביא לפגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות, כנדרש לתחולת ההגנה מן הצדק (בע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ', פ"ד נט(6) 776, 807 (2005)).

14. סוף דבר, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, י"ט בתמוז התשפ"ב (18.7.2022).

ש ו פ ט (בדימ')